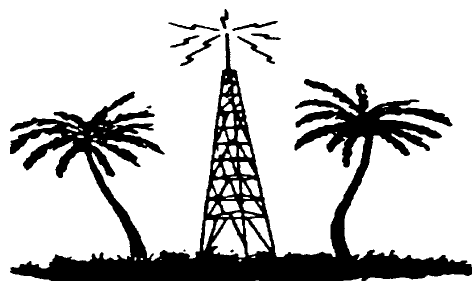

América

Latina

Øyvind Kolobekken, Hagegata 41, 0653 OSLO

Det var en gang en fattig skopusser i den peruanske byen Chimbote som hette Alejandro Toledo. For ett par måneder siden var han nær blitt landets president.

Toledos store oppslutning i første valgomgang var en sensasjon, men det ble aldri mer enn nesten. President Alberto Fujimori har styrt landet i hele ti år allerede, og går på nok en femårsperiode. Demokratiet har hatt trange kår under Fujimoris regjeringstid. Han har hatt et heller lemfeldig forhold til landets konstitusjon, og i tilfeller hvor lovverket har stått i veien for ambisjonene har han som regel ikke latt seg stoppe av dette.

Selv om den rå maktbruken har gjort ham upopulær i brede kretser av befolkningen, også internasjonalt er regimet hans utsatt for kritikk, er det ikke tvil om at "El Chino" som han kalles, hele tiden har hatt betydelig støtte.

Det er ingen grunn til å underslå at han har scoret stort på å ha satt en stopper for geriljaen Sendero Luminoso som i en årrekke forårsaket kaos i store deler av landet. Den ødeleggende hyperinflationen er også kommet under kontroll. Men færre fattige har det ikke blitt!

Med doktorgrad i økonomi fra Stanford University i USA har nok indianeren Alejandro Toledo lykkes mer enn skopussere flest. Politisk sett er han på ingen måte oppsiktsvekkende, godt plassert i sentrum som han er. Den folkelige appellen ligger i hans sosiale bakgrunn. Og quechua snakker han bedre enn spansk!

Da andre valgomgang fant sted 28. mai ble det walk over for den sittende presidenten. Toledo forlangte å få valget utsatt etter å ha påvist valgsnusk i Fujimoris leir, men da dette ble avvist trakk han seg. Likevel oppnådde han å få 25% av de avgitte stemmene!

28. juli skal Alberto Fujimori innsettes som president for tredje gang. Dette kan raskt vise seg å bli en ubehagelig opplevelse da motstanderne hans truer med gatedemonstrasjoner og kaotiske tilstander.

Igjen er det Tore B. Vik fra Mysen by (ja Mysen har faktisk bystatus!) å takke for at vi er i stand til å stable på beina våre sider LA-stoff. Her følger hele fire fine QSL til oppbyggelse og inspirasjon. Vi inntar like godt desserten med det samme. Og da må vi til Sentral-Amerika:

***

Helt fra den dukket opp i WRTH'n for 1973 har jeg vært på utkikk etter **Radio Universidad de Costa Rica**, TIUCH 6105 kHz.

Det har fra tid til annen vært antydninger til en stasjon på frekvensen, men QRM fra nabofrekvensene har spolert alle forsøk på ID. Endelig på ettervinteren i år var den såpass klar av nabostøy at det var mulig å få sammen en brukbar rapport. Stasjonen kunne høres de to siste timene før s/off

kvelden (eller natten) inneholdt klassisk musikk. Kvaliteten vekslet fra dag til dag, og enkelte morgener var den godt brukbar.

Jeg var klar over at Radio Universidad sjekker lytterrapporter meget nøye, og da jeg en morgen dro kjensel på noe av musikken, ble det sammen med en kassett en riktig brukbar rapport ut av det.

Brevet gikk av gårde 4. april. Siste dag av mai

Radio Universidad
870 AM   6105 SW   96.7 FM

0800 på vår klokke, og programmet på denne tid av lå svaret i postboksen.

Det virker som om Ecuador radiomessig er velregulert. I motsetning til det som ofte er tilfelle i Bolivia og Peru finner vi her de stasjonene som fortsatt sender i kortbølgen omtrent på "rett plass", og jeg har i de siste årene heller ikke registrert ecuadorianske piratstasjoner.

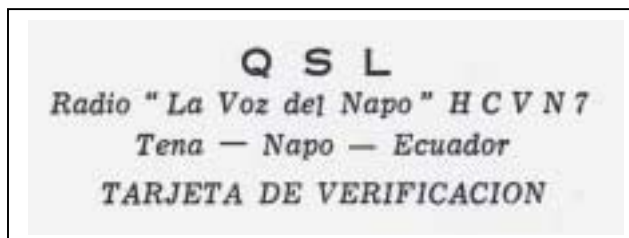
I 90 mb er det to stasjoner som fra tid til annen høres her hos oss. Vanligst er **La Voz del Napo** (3280 kHz) fra Tena i provinsen Napo, sydøst for Quito i den østlige delen av Andesfjellene.

La Voz del Napo er en av de mange radiostasjonene i Latin-Amerika som drives med midler fra religiøse organisasjoner. Programmene er ofte en form for radioskole som kan sammenlignes med den norske "Skolekringkastingen" vi hadde etter 1945. NRK sendte programmer i skoletiden direkte rettet mot skoleklasser som fulgte undervisningen via høytalere i klasserommene.

Tilbake til Ecuador og hverdagen der hvor La Voz del Napo fra Misión Josefina retter sine sendinger mot den delen av urbefolkningen som lever i Amazonas-jungelen. Du hører den på 3280 kHz omkring kl. 02 – 03 UTC, og da ofte med religiøse programmer på spansk.

Den andre stasjonen har tilhold på 3290 kHz og kaller seg **Radio Centro**. Id'er også "Estacion 112". QTH er Ambato, den største byen i provinsen Tungurahua i høylandet rett syd for Quito på veien mot Guayaquil. Det er en ren kommersiell stasjon med 30 ansatte. I mellombølgen sendes det døgnet rundt mens s/off i kortbølgen er hørt ved 4-tiden UTC. Frekvensen er altså 3290 kHz som også er tilholdsted for andre nattstasjoner. Vanligvis er det Namibia som dominerer frekvensen.

Så skjer det av og til ved soloppgang at afrikaneren dempes og en latinamerikaner får lov til å vise seg frem en time eller vel så det. Det var slik det gikk for seg da jeg i mars 1998 logget Radio Centro for første gang.

Stasjonen regnes som en av de mest svarsikre ecuadorianerne, og etter vel 3 måneders venting kunne jeg plukke verifikasjonen ut fra postboksen.

Forsommeren 1997 hørte vi ofte og godt den nye **COLMUNDO** stasjonen fra Santafé de Bogotá på 6063.5 kHz. Ved midnatt UTC var det et timelangt nyhetsprogram med mange reklameinnslag som gjorde den lettrapportert. Med den gode mottakingskvaliteten regner jeg med at det var mange som sendte sine rapporter, men uten den helt store troen på svar.

Jeg sendte nå en rapport i mai -97, og som julepresang på forskudd kom det i desember en gedigen konvolutt fra stasjonen.

Ut fra det som er forklart er COLMUNDO en kulturell stasjon med en kristen grunnfilosofi. Dette gjør seg utslag i en lang rekke religiøse programmer i løpet av dagen. Det er ti stasjoner tilknyttet nettverket, men det er kun Bogotá-senderen som opererer i kortbølgen.

I fjor ble den logget noen ganger på 6064.5

kHz.

Det er ikke til å legge skjul på at interessen for fotball er betydelig her i LA-redaksjonen. Men vi lar oss ikke by hva som helst! Derfor er det med lettelse vi nå ser at Norges landslag er utslått av EM. Det var noen dramatiske minutter rundt 19.45 norsk sommertid denne sørgelige onsdagskvelden, men heldigvis grep skjebnen inn og gjenopprettet balansen. Etter tre drepende kjedelige kamper og en eventyrlig flaksescoring som eneste beholdning hadde det vært for ille om dette laget hadde avansert til kvartfinalen. Bare tanken på en kamp Norge – Frankrike får meg til å fryse på ryggen!

THOSE WERE THE DAYS III

Midt i 1950-årene kom fjernsynet til Norge. I TV-alderens spede begynnelse var det ingen av oss som kunne forestille seg hvilken enorm betydning dette nye mediet skulle komme til å få for vår hverdag. Vi synes det var spennende med gullfisk og prøvebilde. Enkelte ganger dukket det også opp levende mennesker på skjermen!

For DX-ingen hadde ikke dette noen betydning. Mer viktig var det nok at rasjoneringen på biler ble opphevet fra 1. oktober 1960. Alle kunne nå få kjøpt ny bil uten å måtte vise til en god grunn. Tilbudet var fremdeles begrenset, og du betalte nesten like mye for en godt brukt bil som for en ny. (Den nye folkebil "bobla" kostet i de årene noe over 10 000 kroner.)

På radiosiden rådet fremdeles pionéranden. Det var bare en landsdekkende radiokanal og det var fremdeles slik at radioamatørene bygget sine sendere på egen hånd, ja, enkelte laget også sine egne mottakere. De "mekket" og fikk ting til å fungere. Den siste generasjon radiobyggere kan vi kalle dem. Viktig melding! Transistoren var på vei inn i radioapparatene.

I land der det var vanlig med privateide radiostasjoner var det ofte radioamatører som stod bak. De forsøkte å få til et levebrød av å sende programmer for nærmiljøet, finansiert av reklameinntekter. Noen hadde flaks og overlevde. De fleste ble borte.

Jeg har sett bilder fra den tids radiostasjoner i Latin-Amerika som gir inntrykk av mye egenproduksjon. Radioamatørene har gjennom tidene sendt hverandre QSL for etablerte forbindelser, og det falt vel naturlig for amatørkringkasterne også å verifisere korrekte lytterrapporter.

Etter at gruppespillet er unnagjort har portugiserne etablert seg som yndlinger her hos oss. Med Brasilaktig sjarm, fart og teknikk har de lekt seg fram til kvartfinalen. Blendende vakkert, men så spørres det da; vil de holde vann når det begynner å regne?

En sommer uten LA-DX er som en dag uten sol eller snarere som et måltid mat uten vin. Måtte ferien bli lang, og måtte radiosignalene florere! Men før dørene stenges for sommeren bringer vi her en ny episode i Tore B. Viks historiske beretning:

I de største byene var stasjonene mer profesjonelle, men utformingen av verifikasjonene forteller at ånden fra amatørtiden fremdeles var der. Dette kan vel på ett vis forklare det at jeg synes det var enklere å få verifikasjon i 50 og 60-årene enn det er i dag.

Det var fremdeles godt om plass i kortbølgebåndene, og den store propagandakrigen over jern- og bambusteppet var bare i innledningsfasen. En sender med effekt på 100 kW var å regne som en gigantsender.

NRK sendte i tre perioder på dagen; fra 0730 til 0900, 1120 til 1400 og 1630 til 2300. Natt-sendinger lå enda langt frem i tid. I de fleste europeiske land var det på denne tiden slik at på natten var det ingen som hørte radio.

I 1958 begynte det å røre på seg ute i Skagerrak. *Radio Mercur* startet kommersielle radioprogrammer mot danske lyttere fra en båt i internasjonalt farvann.

I 1962 fikk Sverige *Radio Nord*, og senere kom *Radio Syd*. *Radio Veronica* sendte mot hollandske lyttere og påskeaften 1964 var *Radio Caroline* i gang.

CABLE AND WIRELESS LIMITED		
(Incorporated in England)		
Cables & Telegrams: "EMPIREGRAM," Nairobi Telephones: 42201/2 (Kilotele) 22338 (Central Telegraph Office G.P.O.) 45304 (Nyang Receiving Station)	NAIROBI KENYA COLONY	General Offices, Beam Station & Broadcasting Studios: ELECTRA HOUSE KABETE P.O. Box 777, NAIROBI
Our Ref:-		
Your Ref:-		

I tillegg var det cowboytilstander innen spansk radio. Stasjonene slo seg til der de fant en støyfri frekvens, og kun et fåtall var på riktig plass.

Som mottrekk til piratstasjonene innførte *Sveriges Radio* i 1964 nattsendinger med bare populærmusikk. Etter hvert fulgte også *BBC* opp med nattsendinger. *Radio Luxembourg* følte seg truet. I kampen for å beholde sin posisjon som Englands popstasjon nr. EN utvidet også *de* programtilbudet. Samtidig foregikk det en intens radiokrig mellom Øst- og Vest-Europa. Idyllen i mellombølgen var på hell.

Tidlig i 60-årene begynte en dramatisk endring av verdensbildet. Koloniene stod for fall. Eksotiske navn som Gullkysten, Fransk Ekvatorial Afrika, Belgisk Kongo og Nyasaland forsvant fra kartene. Engelske, franske og belgiske koloniområder ble oppløst og mange nye selvstyrte stater kom i stedet.

Felles for alle var behovet for kommunikasjon med folket og den eneste måten å nå utkantene på var via kringkasting i kortbølgen. Til glede for mange fikk vi i 60-årene en rekke nye radioland i Afrika. Dette fikk jeg oppleve sammen med norske DX-venner som Rolf Løvstrøm og Ellmann Ellingsen.

Vi som var med den gangen minnes med glede de internasjonale sendingene fra *ORU* i Belgisk Kongo (Congo - Kinshasa). *ORU* ble opprettet under krigen som en internasjonal stasjon for lyttere i sydlige deler av Afrika. Sendingene, som også hadde programmer på svensk, fortsatte så lenge den belgiske kolonien eksisterte.

Vi husker også sendingene fra de mange stasjonene i Tanger. På denne tiden var Tanger internasjonalt område. (I dag en del av Marokko). Mest kjent var *DUX Radio* hvor velkjente Arne

I loggen har jeg notert stasjoner som *Cable and Wireless Broadcasting Service* fra Nairobi, *Rádio Diamang* fra Angola, *Federal Broadcasting Corporation of Rhodesia and Nyasaland*, *Radio Africa* og *DUX Radio* fra Tanger pluss mange andre.

Mellombølgen var også interessant. 16. juni 1963 kl 0214 GMT satt Torgeir Woxen og jeg på Mysen og logget *Radio Kelkboom* på Aruba med QSA 3. Frekvensen den gang var 1435 kHz.

DUX Radio
TANGER
 RADIO AFRICA

Many thanks for your reception report concerning our broadcast on 7126 Kc/s - 42.1 m

Your report is hereby verified.

J. de Bournet

★

Tidlig i 1960-årene ble DXLC omorganisert. Mer om dette neste gang det blir plass til en mimrestund.

TBV

FEDERAL BROADCASTING CORPORATION of Rhodesia and Nyasaland
BROADCASTING HOUSE, MANICA ROAD, SALISBURY. P.O. Box 8008, CAUSEWAY, SALISBURY. Tel. 24558. Cables "BROADCASTS"

Skoog stod for produksjonen av DX-programmet. I Tripoli (Libya) hadde USA og England militærbaser hvor både *AFRTS* og *BFBS* var tilstede.